

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری	تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی	پیش نیاز درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مهندسی بهداشت محیط	شماره درس: ۴۷	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر حسن هاشمی	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none">نشانی محل کار: شیراز، بلوار رازی، دانشکده بهداشت، گروه مهندسی بهداشت محیطایمیل: h_hashemi@sums.ac.irتلفن محل کار: ۸-۳۷۲۵۱۰۰۱ داخلی ۳۹۲ساعات دسترسی به استاد: دوشنبه و سه شنبه ساعت ۱۲-۱۰		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)
با توجه به بلاخیز بودن کشور ایران، اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری از اهمیت بالایی برخوردار است. در این درس ضمن آشنایی دانشجویان با انواع بلایا و مراحل مدیریت بحران، مهارتهای آنان در زمینه کمکهای اولیه در بلایا، ارزیابی بهداشتی و بهسازی محیط بلازده از نظر تامین آب و غذای سالم، مدیریت فاضلاب و پسماند ارتقاء می یابد.
اهداف درس
هدف کلی: ایجاد مهارت در دانشجویان در زمینه اجرای برنامه های بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری، شناخت عوامل بروز حوادث و اقدامات کنترلی، شناخت مدیریت بحران و ویژگیهای آن، ارزیابی بهداشتی و بهسازی محیط بلازده
اهداف اختصاصی
اهداف شناختی

۱. بلا را تعریف کند. انواع آن را نام ببرد. اثرات بلایا بر سلامت عمومی را تشریح کند.
۲. سازمانهای مسئول در مدیریت بلایا را نام برده و نقش آنها را شرح دهد.
۳. چرخه مدیریت بحران را تحلیل کند.
۴. آمادگیهای بهداشتی قبل از وقوع بحران را شرح دهد.
۵. نحوه امداد و نجات در بحران را توضیح دهد.
۶. نقش بیمارستانها در شرایط اضطراری را شرح دهد.
۷. انواع پناهگاهها و نحوه اسکان آوارگان را توضیح دهد.
۸. کنترل بیماریهای واگیر در بلایا را شرح دهد.
۹. مشکلات بهداشت محیط در بلایا را شناسایی و ارزیابی نماید.
۱۰. نحوه تامین آب و غذای سالم، دفع بهداشتی فاضلاب و پسماند در بلایا را شرح دهد.
۱۱. روشهای سمپاشی و کنترل ناقلین بیماریها در بلایا را توضیح دهد.
۱۲. مسائل بهداشتی، عاطفی و روانی بازماندگان را شناسایی و مداخلات لازم را انجام دهد.
۱۳. نحوه آموزش بهداشت و جلب مشارکت بازماندگان در مدیریت بحران را شرح دهد.

اهداف مهارتی

۱۴. مهارتهای کمکهای اولیه در بحران و فوریتها را کسب کند.
۱۵. با استفاده از چک لیستها قادر به ارزیابی بهداشتی محیط بلازده باشد.
۱۶. مهارت مداخلات بهداشتی در بحران و بلایا را کسب کند.
۱۷. در سازمان هلال احمر به عنوان داوطلب عضو شود تا با شرکت در دوره ها و مانورها، آمادگی و مهارتهای وی برای مقابله با بحرانها ارتقاء یابد.

اهداف نگرشی

۱۸. با حداقل نیازهای افراد بلا دیده با حفظ کرامت انسانی آشنا شود.
۱۹. استانداردهای کمک های بشر دوستانه در بحران را فراگیرد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

رویکرد ارائه درس مبتنی بر یادگیری و مشارکت فعال دانشجویان است. در شرایط عادی ۷۰ درصد مطالب بصورت حضوری و ۳۰ درصد از طریق بازدیدهای میدانی ارائه خواهد شد. جهت یادگیری مؤثرتر و دسترسی بهتر، با تشکیل گروههای مجازی به سؤالات دانشجویان پاسخ داده خواهد شد.

روش تدریس حضوری

سخنرانی و ارائه مطالب هر جلسه بصورت تعاملی و با مشارکت دانشجویان

نمایش فیلم مدیریت بحرانها و بلایا پس از تدریس تئوری هر قسمت
 بازدیدهای میدانی از بازدید از تشکیلات هلال احمر شیراز و ساختار بهداشت و درمان اضطراری
 ارائه سمینار توسط دانشجویان از مطالب سرفصل و ارائه توضیحات تکمیلی توسط مدرس

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

۱. اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری (جلد ۱ و ۲) - مهندس احمد اصل هاشمی
۲. پروژه اسفیر: منشور بشر دوستانه و حداقل استانداردها در پاسخگوییهای بشردوستانه/ ترجمه کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران، با همکاری سازمان پناهندگی نروژی و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران؛ با همکاری عزیز سمیعی.

منابع آموزشی کمکی

۳. بهداشت در بلایا/ اللهیار عرب
۴. اپیدمیولوژی بلایا- منوچهر کرمی
۵. راهنمای بهسازی در بلایا طبیعی - دکتر محمد عصار، دکتر ابوالحسن ندیم
۶. راهکارهای ارزیابی سریع بهداشتی در شرایط اضطراری- دکتر ایرج شریفی
۷. راهنمای آمادگی بخش بهداشت و درمان در برابر وضعیتهای اضطراری در بلایا
۸. دستورالعمل اقدامات بهداشت محیطی به منظور پیشگیری و کنترل بیماریهای منتقله از غذا-مرکز سلامت محیط و کار-وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

9. ENVIRONMENTAL HEALTH IN EMERGENCIES AND DISASTERS/ WHO

تجهیزات و امکانات آموزشی

- وایت برد، ماژیک
- کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اینترنت

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• حضور منظم دانشجو در کلاس و مشارکت فعال در مباحث علمی	۲
	• ارائه تکالیف حضوری و مجازی، گزارش کار بازدید	۳
	• تهیه و ارائه سمینار در کلاس	۵
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	• ارزشیابی برای یادگیری پایان ترم	۱۰
جمع کل		۲۰

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی		سال ورودی: مهر ۱۴۰۰	زمان ارائه درس: ۲-۱۴۰۲ (ترم دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲)				
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه/ رسانه	
۱	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۱/۲۴	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> معرفی سرفصل درس، نحوه ارائه و ارزشیابی تعریف بلا، انواع آن، اثرات بلا یا بر سلامت عمومی 	دکتر حسن هاشمی	دانشکده بهداشت- کلاس ۱۰	حضور
۲	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۲/۱	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> سازمانهای مسئول ملی و بین المللی در مدیریت بلا چرخه مدیریت بحران، تقسیم وظایف در بحران نقش بیمارستانها در شرایط اضطراری 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور
۳	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۲/۸	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> آشنایی با پروژه اسفیر و کاربرد آن در بحرانها 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور
۴	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۲/۱۵	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> نحوه آموزش بهداشت و جلب مشارکت بازماندگان در مدیریت بحران آمادگیهای بهداشتی قبل، حین و پس از وقوع بلاها نحوه امداد و نجات در بحران 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور
۵	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۲/۲۲	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> نحوه ارزیابی محیط بلازده معرفی چک لیستهای کاربردی 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور
۶	دوشنبه	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> انواع پناهگاهها و نحوه اسکان آوارگان مشکلات بهداشت محیط در بلا نحوه تامین آب و غذای سالم، دفع بهداشتی فضلاب و پسماند در بلا تحلیل اقدامات بهداشتی در زلزله بم 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور نمایش فیلم
۷	دوشنبه	۱۴۰۳/۱/۲۱	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> کنترل بیماریهای واگیر در بلا اقدامات بهداشتی پیشگیری از طغیانهای منتقله از آب و غذا پس از وقوع بلا 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور
۸	دوشنبه	۱۴۰۳/۱/۲۸	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> مسائل بهداشتی، عاطفی و روانی بازماندگان مداخلات روانی در بحران 	دکتر حسن هاشمی	کلاس ۱۰	حضور نمایش فیلم Role Model
۹	دوشنبه	۱۴۰۳/۲/۱۱	۱۳-۱۵	<ul style="list-style-type: none"> بازدیدهای میدانی از بازدید از تشکیلات هلال احمر شیراز و ساختار بهداشت و درمان اضطراری 	دکتر حسن هاشمی	جمعیت هلال احمر	عملی

عملی	کارگاه اطفاء حریق	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • مراحل اصولی اطفاء حریق 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۲/۱۸	دوشنبه	۱۰
عملی Simulation	آزمایشگاه شیمی محیط	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • نحوه بهسازی منابع آب، تصفیه و گندزدایی آب و کنترل کیفیت آن • بازدید از آزمایشگاه شیمی محیط 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۲/۲۵	دوشنبه	۱۱
عملی	آزمایشگاه حشره شناسی	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • روشهای سمپاشی و کنترل ناقلین بیماریها در بلایا 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۲/۳۱	دوشنبه	۱۲
عملی	سالن پراتیک دانشکده بهداشت	هلال احمر	<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با خدمات فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی • تیپ بندی آمبولانس ها (تیپ A,B,C) و تجهیزات استاندارد آنها 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۳/۷	دوشنبه	۱۳
عملی	سالن پراتیک دانشکده بهداشت	اورژانس	<ul style="list-style-type: none"> • تعریف کمکهای اولیه، ارزیابی اولیه مصدوم، حمل مصدوم، احیاء قلبی ریوی (CPR) • کنترل خونریزی، بانداژ، آتل بندی 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۳/۲۱	دوشنبه	۱۴
عملی	سالن پراتیک دانشکده بهداشت	اورژانس	<ul style="list-style-type: none"> • برخورد با مسمومیتها، تزریقات 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۴/۴	دوشنبه	۱۵
حضور	کلاس ۱۰	اورژانس	<ul style="list-style-type: none"> • ارائه سمینار دانشجویان 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۴/۱۱	دوشنبه	۱۶
حضور	کلاس ۱۰	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • ارائه سمینار دانشجویان 	۱۳-۱۵	۱۴۰۳/۴/۱۸	دوشنبه	۱۷